

BÉKÉS MEGYE

KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK KÖZLÖNYE

XXXVIII. évfolyam, 3. különszám

Békéscsaba, 2009. március

Március 15. az alkotmányosság és közszabadság örömnapja

Mozaikok az 1848/49-es forradalom és szabadságharc történetéből

Ha ma történik a világban valami érdekes, azonnal tudomást szerzünk róla. Televízión és interneten láthatjuk a képeket, a hálóra feltett privát felvételek a legrejtettebb pillanatokat is nyilvánossá teszik. Vajon az oly jól ismert március 15-i eseményekről Békés megyében mikor és hogyan szereztek tudomást?

A források tanúsága szerint először a sarvasiak értesültek a hírekről. Március 17-ről 18-ra virradóra érkezett meg a városba a Pestről Aradra menő gyorskocsi. Az utasok és a kocsi kísérője „elhíresztelték, hogy Pest városa összes közönsége egy petíciót nyújtott be az országgyűlésnek... egyszersmind tömérdék nyomtatott példányokat is hoztak le”. A híreket a sarvasi főszolgabíró már 18-án továbbította Gyulára.

FOLYTATÁS A 3. OLDALON →

Kézművesek országos konferenciája Békéscsabán

„Merre tart a népi kézművesség” régi felfogások és új törekvések címmel kétnapos országos kézműves-konferenciát rendeztek a Békés Megyei IBSEN Oktatási, Művészeti és Közművelődési Közhasznú Társaság fenntartásában működő Kézműves Szakiskola és Alapfokú Művészeti Iskolában Békéscsabán február 28-án és március 1-jén. Az országos összejövetelt a Hagyományok Házával, a Népművészeti Egyesületek Szövetségével és a

Békés Megyei Népművészeti Egyesülettel közösen szervezték.

A rendezvény során a felmerült számos kérdésre próbáltak választ találni a jelenlévők. A szervező intézmények arra vállalkoztak, hogy a meglévő problémákról közösen gondolkodjanak egy konferencia keretében, amely vélhetően nem ad egyértelmű választ a felsorolt kérdésekre, de elindít egy tisztázó folyamatot.

FOLYTATÁS A 7. OLDALON →

A Békés Megyei Közgyűlés március 6-i ülésén kinyilvánították, hogy küzdenek a Pándy Kálmán Megyei Kórház ágyszámcsökkentése miatt kieső bevételekért, valamint hogy minden korábbinál több pénzt juttatnak pályázat útján civil szervezeteknek. Napirendre került a megyei közutak állapota is.

Végveszélyben az agrárium

A közgyűlés elején elhangzott, hogy a mezőgazdasági és vidékfejlesztési bizottság az elmúlt időszakban több kihelyezett ülést tartott fontos megyebeli telephelyeken, hogy azok vezetőinek sérelmeit közvetlenül hallgassák meg. Kivétel nélkül mindenhol azt tolmácsolták feléjük, hogy a növénytermesztés, állattenyésztés és a tejágazat

„Meg kell védeni a Békés megyében élők egészségét!”

Tiltakozás az elvonások ellen

csödközési helyzetben van, vagyis hogy különösen érzékenyen érinti a szektort a gazdasági válság. A képviselők

járól szóló beszámolót. Vita alakult ki a két politikai oldal között, hiszen a *Varga Zoltán* (DARFT-elnök) vezette szo-

nagy egyetértéssel szavazták meg, hogy együtt tiltakozzanak az agráriumot sújtó kormányzati elvonások ellen.

Területfejlesztés vagy visszafejlesztés?

A megyegyűlés tárgyalta a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács (DARFT) munká-

cialista frakció, valamint a megyegyűlés elnöke, *Domokos László* más álláspontra helyezkedett a kérdésben. Kifejtette, hogy a régiós fejlesztési tanács rengeteg olyan döntést hozott, melyek hátrányosan érintik a megyét. Ráadásul a szervezet legitimitása is megkérdőjelezhető. – Több olyan előter-

jesztést tett az asztalra, melyek tárgyalásra alkalmatlannak voltak – mondta. Varga Zoltán ezekre azzal reagált, hogy a tanács politikamentesen hozza a döntéseket, és nem a kormányzati többség szavazatai a döntőek. A megyei közgyűlés elnöke közölte, panaszt tett a Nemzeti Fejlesztési Ügynökségnél az iskolafelújítási program pályázati értékelése okán. Varga Zoltán elismerte, hogy van feszültség az iskolai pályázatok miatt, de szerinte csak azért, mert olyan nagyszámú jelentkezés futott be, hogy egyszerre annyi igénynek nem lehetett megfelelni.

Ki kell állni a Pándy kórháért

Még élesebb vita alakult ki abban a kérdésben, hogy miképpen érvényesítse érdekeit a megye a Legfelsőbb Bíróság által kimondott, a megyében élőknek kedvező ítélet birtokában az Egészségügyi Minisztériummal szemben.

FOLYTATÁS AZ 5. OLDALON →

Örménykút a szlovákok emlékét őrzi

Február 19-én az „Otthonunk Békés megye” rendezvénysorozat 18. helyszínének Örménykút települése adott otthont. A rendezvény megszokott programjai mellett ezúttal bemutatkozott a gyomaendrői Körös-menti Néptáncgyűttes is, akik közel egyórás vidám műsorral szórakoztatták a helyi közönséget.

A rendezvény a helyi általános iskolások műsorával kezdődött, melyet Örménykút polgármestere, Szakács Jánosné megnyitó beszéde követett. A település vezetője örömet fejezte ki, hogy a Békés Megyei Önkormányzat nem felejt el a kisebb településeket sem; megköszönte a programokat, melyekkel színesítették a község mindennapjait. Ezután Domokos László megyei elnök nyitotta meg a rendezvényt.

A település és a megye vezetői a polgármesteri hivatalban soron kívüli testületi ülésen vettek részt, ahol Szakács

Jánosné polgármester bemutatta Örménykút községet. Beszédében elmondta, hogy a település lakossága egyre csökken, azonban még mindig figyelemre méltó az összetartozás a lakosok között. A község a Körös-szögi kistérség többcélú társulási tagja, Hunyával körjegyzőségben, Csabacsüddel iskolatársulásban működnek, vázolta fel a polgármester.

A testületi ülésen Domokos László bemutatta a Békés Megyei Önkormányzatot és intézményeinek működését, rendszerét. Beszédét a művelődési közösségi terek meg-
létének elemzésével folytatta,

meglátása szerint egy településen nincsen közönség nélkül közösségi tér. A megye gazdasági válságra adott válasza között szerepel, hogy a civil szervezetek közönség-szervezéséhez hozzájáruljon a megyei önkormányzat, mert segítségükkel a települések önállóan fel tudják vázolni a település életét. A Békés Megyei Önkormányzat 70 millió forintot különített el a civil szervezetek támogatásaira – emelte ki Domokos László. További gondolatokat az idősgondozásról hallhattak a résztvevők: a település a nappali, míg a megye a bentlakásos gondoskodást látja el, mondta a megyei elnök.

A testületi ülés végén a polgármester elmondta, bízik abban, hogy ez a rendezvény egy folyamat kezdete lesz, amely során a megye és Örménykút települése között szorosabb kapcsolat alakul ki.

Zsadány a múlt és jövő települése

Zsadányba látogatott az „Otthonunk Békés megye” programsorozat nemzeti ünnepünk előnapján, március 14-én. A résztvevők a megszokott programok mellett meglephetették a Békés Megyei Nap-sugár Bábszínház színészeinek legújabb, a „Színek királynője” című gyermekelőadását és a „The Show must go on” című musicalshow-t a Békés Megyei DUMA Színház táncosainak előadásában. A helyi általános iskolások magyarhimnusz-éneklő versenyt tartottak, és a nyitó ünnepségen egy március 15-i népdalcsoporttal köszöntötték a jelenlévőket.

A kulturális programok alatt a polgármesteri hivatalban soron kívüli testületi ülést tartottak, amelyen a település és a megye vezetői cserélhették ki tapasztalataikat. Dudás Árpád polgármester köszöntője után Domokos László megyei elnök mutatta be a megyei fenntartású intézmények működését. Előadásában kiemelten foglalkozott a megye oktatási intézményeivel, elmondta, hogy a gimnáziumi képzés mellett nagy hangsúlyt fektetnek a jó szakképzés megszervezésére is, mivel fontos, hogy a fiatalok a jelenlegi ínséges időben a szakmájukban el tudjanak helyezkedni. A megyei elnök beszámolt arról, hogy a megyei önkormányzat kész arra, hogy átvegyen intézményeket a településektől, amennyiben a települések jelzik a megyének, hogy gondjai vannak a fenntartással. Ezzel a gesztussal a megye segítséget nyújt az adott településnek, és megelőzi a lepusztult intézmények létrejöttét, amelyeket 2010 októberé után viszont már kötelezően át kell

venni a megyének, ha az adott település kéri, mutatott rá Domokos László.

Az ülésen jelen volt Tóth Imre, Sarkad város polgár-

ezért a település egy nagyobb foglalkoztatóközpontot építené, és ehhez szeretnének a megye segítségét is kérni – mondta el a polgármester.

Domokos László válaszában kifejtette, hogy a megye nyitott az ügyben, tárgyalások útján egyeztetve és megfelelően előkészítve az ügyet, lehetséges az együttműködés.

Farkas Zoltán megyei alelnök a testületi ülésen beszédében kiemelte, hogy a megye növekedésorientált gazdaságfejlesztési programjában partnernek tekintik az összes települését, a cél, hogy

mestere, megyei térségi tanácsnok is, aki kiemelte, hogy az ilyen típusú rendezvényeknek, mint a megyejárás, az a legfontosabb üzenete, hogy világosan megfogalmazhassák: a megyék szerepét nem lehet településekkel pótolni.

Dudás Árpád polgármester arról számolt be, hogy kiemelt programjaik között szerepel az intézményeik megtartása. Szeretnék növelni a foglalkoztatást, valamint a születések számát, amellyel csökkenthető lenne az elvándorlás,

a megye és a települések együtt tudjanak működni.

A képviselők örömeiket fejezték ki, hogy a Békés Megyei Önkormányzat ellátogató településekre, hangsúlyozták, hogy 35 éve nem járt hivatalosan megyei elnök a községben, ezért kiemelten fontosnak tekintik a megyei önkormányzat kezdeményezését. Elmondták, hogy a megyéhez hasonlóan a településnek is az a célja, hogy egysúlyi helyzetbe hozza a költségvetésüket.

A megye szerepe

Rovatunkban időről időre közéleti szereplők szólalnak meg a megye szerepéről, jövőjéről, jelentőségéről. Most Nagyné Felföldi Ilonát, Kötegyán és Dudás Árpádot, Zsadány polgármesterét kérdeztük.

Összefogni az itt élőket

– A megye megmaradását pártolom, hiszen ez olyan tradicionális közigazgatási szint, amelyet nem érdemes és nem is lehet megszüntetni – fogalmazta meg véleményét Nagyné Felföldi Ilona, Kötegyán polgármestere. Kifejtette, a mai kormányzati politika igyekszik a megyék szerepét leszűkíteni az intézményfenntartásra, holott a hagyományos feladat ennél jóval bővebb, a gazdaságfejlesztéstől az emberi kapcsolatokig össze kellene fogni, szervezni a megyében élők mindennapjait. Ez a törekvés tetten is érhető a megyei vezetés munkájában, de feladatukat megnehezíti, hogy a településvezetők eltérő politikai meggyőződésűek.

Nagyné Felföldi Ilona szerint kistérségeken belül már jól működik az egyeztetés, jó lenne ezt megyei szinten is megvalósítani. A megyegyűlések erre nem alkalmasak, ezeknek más a feladatuk. Hasznos lenne, ha a megye polgármesterei rendszeres egyeztető fórumon cserélhetnének információkat, megbeszélhetnék közös problémáikat.

Kötegyán polgármestere úgy látja, a megye jövője nagyrészt attól függ, hogy vezetői a jelenlegi feltételek mellett képesek lesznek-e hasonló feladatot betölteni, mint a régi vármegyék. A közigazgatást tekintve a megye az a szint, amely könnyen elérhető. Ügyeinket Budapesten vagy Szegeden intézni

költség- és időigényes. A különböző intézmények régiós átszervezése jelentős változást nem hozott, hiszen a megyei kirendeltségek megmaradtak, csak a főigazgató ingázik a három megyében. Nagyné Felföldi Ilona szerint akár hogy is alakul a megyék jövője, az biztos, hogy történelmi hagyományából adódóan az emberek tudatában mindig megmarad.

Pazarló közigazgatás

Dudás Árpád, Zsadány polgármestere szerint a megye intézményei által sok és fontos kötelező feladatot lát el, a települési önkormányzatokhoz hasonlóan egyre nehezebb körülmények között. Békés évről évre megközelítően egymilliárd forinttal kevesebb állami támogatásból gazdálkodik. Törvény nem kötelezi a megyét arra, hogy a jelenlegi gazdasági válság közepette gazdaságélénkítéssel is foglalkozzon, de erkölcsi kötelessége, mert a jelenlegi megyei vezetés felelősséget érez az itt élő állampolgárokért: a vállalkozókért és a munkavállalókért egyaránt. Szomorú, hogy a 2002 és 2006 közötti megyei vezetés nem így gondolkodott.

Jelenleg, amikor a gazdasági válság hatására zsugorodik az ipari termelés, Zsadány polgármestere Békés számára a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban látja a kitörési pontot. Sajnálatosnak tartja, hogy a Horn-kormány eladta a sarkadi és a mezőhegyesi cukorgyárat 1996-ban, a Gyurcsány-kormány hagyta veszni a békéscsabai baromfifeldolgozó és más üzemeket.

Ha ezek megmaradnak, most könnyebb helyzetben lenne a megye. A legutóbbi parlamenti választások idején szocialista képviselőjelöltek bioetanol-üzem építését ígérték: Véress József Szeghalomra, Karsai József pedig Battonyára, ha ezek már működnek, akkor a gazdák most

nem lennének gondban a kukorica értékesítésével.

Dudás Árpád szerint a jelenlegi négy szintű közigazgatás – települési, kistérségi (ami korábban járásnak felelt meg), megyei és regionális – fölösleges és költséges, elegendő lenne csupán két szint: a települési és a megyei. Zsadány polgármestere megjegyezte, számukra százszor fontosabb a megye, mint a régió, mert Békéscsaba 55, Szeged pedig 155 km-re található a településeiktől.

Március 15. az alkotmányosság és közszabadság örömnapja

Mozaikok az 1848/49-es forradalom és szabadságharc történetéből

→ FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

Nagyjából ezzel egy időben érkezett meg a Pesti Hírlap március 17-i száma, amely a március 15-i eseményekről részletesen beszámolt. Az első hírek jobb helyre nem is érkezhettek volna: Szarvason működött ekkor a megye egyetlen gimnáziuma, neves

Szombathelyi Antal, Békés vármegye alispánja, Kossuth kormánybiztosa

tanárokkal, sok diákkal. Az iskola olyan szellemi központ volt, amely a későbbiekben is az események aktív formálójá, interpretálójá maradt. Élénken reagált Szarvas lakossága is, a jelentést író főszolgabíró a következőképpen fogalmazott: „a szarvasi különben is könnyen izgatható nép”.

★

A megye székhelyén, Gyulán is azonnal reagáltak. Az 1840-es években kiformalódott egy olyan, helyi politizáló réteg, amely jól ismerte azt, hogy mi zajlik az országos politika színpadán, és készen állott a változásokban való részvételre. A megye központjában egy héttel a pesti események után, március 22-én került sor a pestihez hasonló, nagy tömegrendezvényre, amelyen alispán és közpolgár nagy érzelmi intenzitással átélhette a forradalom győzelmét. Megnyitották a vármegyeház korábban zárt udva-

rát. A nagy teret a sokaság meg is töltötte. Itt is elhangzott a Nemzeti dal, és egye-

Báró Wenckheim Béla, Békés megye főispánja, későbbi belügyminiszter

bek mellett egy köznyilatkozatot is elfogadtak. Így kezdődött: „Mi Békés vármegye 100 000 főnyi összes megyei népességünk nevében és képeben, mai napon először

egyesereglett rendkívüli népgyűlésre, – buzgó fohással és osztatlan hálával járulunk, minden előtt az igazságos Isten mérhetetlen kegyelméhez, mely nekünk e nagy napot, az üdvözítő alkotmányosság és közszabadság örömnapját megérni ... megengedé...”

★

A forradalom és a szabadságharc idején megváltozott az információ szerepe és jelentősége. Gyorsan kellett tájékozódni, és az információt olyan emberekhez – a volt jobbágyokhoz – is el kellett vinni, akikhez korábban nemigen jutottak el a gyors hírforrások. Néplapok jöttek létre, Békésben a legnépszerűbb *Táncsics* Munkások Újsága lett, amelyeket az árendás kocsmákban rendszeresen felolvastak. Emellett a ponyvafüzetek tudósítottak az eseményekről. A szarvasi Réthy-nyomda több ilyen is kiadott. A leghíresebb

Kossuth-bankó

ponyvák egyike *Sárosy Gyula* Aranytrombitája volt. A korabeli hang felidézésére álljon itt az a rész, amely az új miniszterelnököt, *Batthyány Lajost* bemutatja:

„Battyányi Lajos lett miniszterelnökké

Mert a szabadságot pártolta örökké,
Helyén vagyon nála a szív mint az elme,
Tetteit vezeti a haza szerelme.
A népért áldozni ő semmit nem átal,
Pedig sokat vesz az új szabadság által.
Ő a jobb érzésű nagy uraknak feje
Dukál hát neki a kormány első helye.”

Cél: tiszta erkölcs és szabadság – Új irányba kell állítani az ország szekerét

Ünnepi megyegyűlés Mezőberényben

Balról: Erdős Norbert országgyűlési képviselő; Domokos László megyei elnök; Harmati László, Mezőberény alpolgármestere; dr. Bai Mihály, Mezőberény jegyzője; Cservenák Pál Miklós, Mezőberény polgármestere

A nemzet nagy pillanata volt 1848. március 15., minden szív egyszerre dobant, a több évszázados elnyomás után a nemzet megtalálta önmagát. Új irány és közös akarat, ezek voltak a ki nem mondott jelszavak – hangsúlyozta *Erdős Norbert*, Békés megye 3. számú választókerülete, Mezőberény és térsége országgyűlési képviselője március 13-án Mezőberényben, a Petőfi Sándor Művelődési Központban megtartott ünnepi megyegyűlésen.

Cservenák Pál Miklós polgármester köszöntőjében elmondta, tavaly ünnepelték a város újjátelepítésének 285., az idén március elején pedig a városát avatás 20. évfordu-

lóját. A rendszerváltás idején még sok területen elmaradtak egy kisváros elvárt fejlettségi szintjétől. A szennyvízhálózatnak csak a harmada épült ki, ma már kilencven százalékban csatornázott Berény. Akkor a hetven kilométert kitevő belterületi út harminc százaléka volt szilárd burkolatú, tavaly óta a város valamennyi útja aszfaltozott. A Széchenyi-terv keretében százhat önkormányzati bérház épült meg, ezzel megközelítőleg egymilliárd forinttal nőtt az önkormányzat vagyona.

Erdős Norbert ünnepi beszédében elmondta, a forradalom és szabadságharc alatt megyénkben is sokan azonosultak a „jó magyarnak lenni”

– érzésével. Most, 161 év elteltével vajon jó-e magyarnak

lenni? Jó-e magyarnak lenni, mikor az állam csődben van,

külföldön negatív példaként mutogatnak ránk? A polgárok hiába viselték évekig az elhibázott politikai irányvonal miatt rájuk nehezedő terheket, most további megszorítások várnak rájuk. Ahogy 1848-ban a frissen megválasztott kormány képes volt új irányba állítani az ország szekerét, most is hasonló megoldásra lenne szükség.

A színvonalas ünnepi kulturális műsor után *Farkas Zoltán* Békés megyei alelnök a művelődési központ bejáratánál elhelyezett emléktábla leleplezése előtt így fogalmazott:

– Ma, amikor kitűzzük a kokárdát, üzenetet várunk a szabadságharc hőseitől. Üzenik számunkra a tiszta erkölcsöt és a szabadságot. Ez két

olyan fogalom, amely ma is elérendő cél, hiszen erkölcs nélkül nincs igazság, igazság nélkül nincs szabadság, szabadság nélkül nincs demokrácia, és demokrácia nélkül nincs működőképes társadalom. Reménykedem abban, hogy később, amikor majd erre az emléktáblára vetjük pillantásunkat, az jut majd az eszünkbe, ezt akkor állították, amikor az ország nehéz gazdasági helyzetben volt, de a felemelkedés érdekében közös akarattal megmozdult.

E szavak után *Domokos László* és *Cservenák Pál Miklós* rántotta le a leplet a tábláról. A művelődési központ melletti Petőfi-szobor megkoszorúzása után a megye és város vezetői emlékfát ültettek a Berény Szálló előtt.

Dékány Ferenc, a kolbásszal koronázott kolbászkirály

Fél évszázad a húsiparban életműdíjjal

Dékány Ferenc élete összefonódott a húsiparral és ezen belül is a gyulai és a csabai kolbásszal. A Csabai Kolbászfesztivál egyik életműdíjasának mondhatja magát, az elismerés átvétele után kezdtek kolbászkirályként emlegetni. Üzemigazgatóként tavaly év végén ment nyugdíjba a Csabahús Kft.-től, búcsúztatásakor a tulajdonos szlovák cégcsoport vezérigazgatója kolbásszal koronázta meg a 74 éves szakembert.

Nagykamaráson nőtt fel, édesapja is hentes- és mészárosmester volt, ebben nőtt fel, így megszerette ezt a szakmát. Mivel az érettségi után „egyéb származása” miatt nem vették föl az egyetemre, ezért 1959-ben a Gyulai Húsipari Vállalathoz ment ipari tanulóknak, ahol egy év után szakvizsgát tehetett. Munka mellett folyamatosan tanult, előbb a technikumot végezte el, majd a fő-

iskolán üzemmérnöki diplomát szerzett. A húskombinát tervezését 1974-ben kezdték el, a technológiai rész megvalósításába aktívan bekapcsolódott. Az 1978-ban átadott új üzemben termelési főmérnök, később termelési és kereskedelmi igazgató lett. Ezt a munkát 1994-ig végezte, akkor, hatvanévesen nyugdíjba vonult.

– Az itt eltöltött harmincöt év alatt többször lettem a vállalat, illetve a tröszt kiváló dolgozója, a húskombinát

beruházása után a Munka Érdemrend ezüst fokozatát is megkaptam – értékeli a Gyulán eltöltött három és fél évtizedet Dékány Ferenc. – Munkám során mindig a kolbászgártás maradt a kedvencem, a kombinát megépítése előtt szárazáruként egyedül gyulai kolbászt állítottunk elő, ’94-ben már több mint harminc szárazáruval voltunk jelen a hazai és külföldi piacon.

Nyugdíjasként sem maradt tétlen, tanácsadói munkát végzett. Ez nem tartott sokáig, mert 1996 szeptemberében a Csabahús Kft.-hez hívták üzemigazgatónak. A szakmailag és anyagilag lerobant cég rendbetételére kerestek nagy tapasztalattal rendelkező szakembert. Megfelelő kapcsolatai révén felfuttatta a kolbászgártást. Mikor odakerült, évi 555 tonnát állítottak elő, 2003-ra ezt sikerült megnégyszerezniük, és az elmúlt tizenkét

évben mindig eredményesen működött a cég.

– A Csabahús Kft.-nél eltöltött tizenkét év alatt kilenc kolbászunk, szalámink ka-

ban különböző rendezvényeken több mint ötven elismerésben részesültek a Csabahús Kft. kolbászai, szalámijai. Talán ezt vették figyelembe,

Imre-díjat vehettem át. Az elismeréseim közül talán a Csabai Kolbászfesztiválon 2004-ben kapott életműdíjra vagyok a legbüszkébb, hiszen

pott Kiváló Magyar Termék díjat, hat pedig Magyar Termék nagydíjat. Ezen időszak-

amikor 2007-ben a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumban Újhelyi

ezt *Krajcsó Pállal* csak ketten vehettük át – hallhattuk Dékány Ferentől.

Út a munkába

Válaszok a válság okozta munkaügyi gondokra

A Békés Megyei Közlöny kérdéseire *Kristóffyné Szász Etelka*, a Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ igazgatóhelyettese válaszolt.

– *Mikor és milyen módon jelentkezett önöknél először a gazdasági és pénzügyi válság hatása?*

– Ősszel, október-novembertől már látszott, hogy a munkaerő igénye a munkáltatóknál lecsökkent, az üres állások száma kevesebb lett. Éreztük, hogy jobban meggondolják a munkáltatók, vesznek-e fel újabb munkaerőt. Korábban stagnálásra készültünk, amit negyedévenként elvégzett felmérésünk támasztott alá, akkor még nem tudtunk a válságról. A téli hónapokra mindig megnő az álláskeresők száma a szezonális munkák leállása

miatt, ez most sokkal erőteljesebb volt.

– *Mi lehet a megoldás ebben a helyzetben?*

– A legfontosabb, hogy minél kevesebb ember vesztse el az állását, ott maradjon a munkáltatóknál, akikkel egyébként a munkaügyi kirendelések vezetői és munkatársai folyamatosan tárgyalnak, felajánlják a munkahelyek megőrzésére kidolgozott segítő programjainkat. A munkáltatók érdekeltek a dolgozók megtartásában. Ők maguk mondják el, hogy a legjobb munkaerőtől nem szívesen válnak meg, hiszen a válságot követően nehéz lesz jó kollektívát ismét kialakítani. Másik fontos cél, hogy azoknak, akik a válság miatt elvesztették a munkájukat,

mielőbb újat találjunk, cégekhez kiejánljuk őket. Nagy aktivitással rendelkeznek, nem akarnak munkanélküli létre berendezkedni. Ezzel együtt is nehéz ez a feladat, éppen a gazdaság rossz helyzete miatt. A harmadik pillér az „Út a munkába” program azoknak, akik már régóta állás nélkül vannak. Számukra közcélú foglalkoztatást kell biztosítani a településeknek.

– *A megyegyűlésen a képviselők ízeire szedték az „Út a munkába” programot. Sikeres lehet ez?*

– Úgy vélem, rengeteg hasznos munka van egy településen, amire megoldást jelenthet ez a program, az ároktól, vízelvezetéstől a szezonális munkáig, például parlagfűirtásig, és sorolhatnám. Korábban is volt közcélú és közhasznú foglalkoztatás, rengetegen dolgoztak benne. Előfordult olyan, amikor egy időben Békés megyében hét-nyolcezer ember volt így munkában tartva. Most közvetlenül az önkormányzatok kapják meg a támogatást a minisztériumtól, 95 százalékosat, ami kedvezőbb, mint korábban volt (átlagosan 70 százalékkal). Azon dolgozunk, hogy országos példátárat állítsunk össze az igazán jó közcélú foglalkoztatásokat összegyűjtve, és ezeket a jó példákat elterjesszük. Régóta hangoztatott cél volt a „segély helyett munka” bevezetése, most van itt a lehetőség ezt megvalósítani.

Civil pályázatok

Elkészült az új megyei stratégia

Békés Megye Képviselő-testülete számára fontos a megye civil szektorának erősítése. Ennek érdekében az önkormányzat 2007-től hosszú

zetek, önszerveződő csoportok támogatását. Ennek érdekében határozta el „Békés megye civil stratégiájának” elkészítését, illetve 2009-ben

zetek a társadalom életképességének fontos mutatói, munkájuk nagyban hozzájárul a helyi közösségek megerősödéséhez.

A civil fórum résztvevői

távú elképzeléseket fogalmazott meg a szervezetek fejlesztésére, melynek első mérföldkövét a civil pályázati rendszer adta. A pályázat a Békés megyei civil társadalom erősítését, a Békés megyei civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja.

A pénzügyi megszorítások és a gazdasági válság sajnos a nonprofit szektor támogatásában is jelentősen érezteti hatását. A Békés Megyei Önkormányzatot is sújtó megszorítások ellenére Békés Megye Képviselő-testülete fontosnak tartja a civil szerve-

a nonprofit szféra erősítésére egy magasabb szintű támogatási rendszer kidolgozását.

A megfelelő szintű és hatékony civil stratégia megalkotása érdekében szükségesnek tartják az érintettek további bevonását és aktív közreműködését.

Ennek érdekében kezdeményezte *Domokos László*, a Békés Megyei Közgyűlés elnöke, hogy február 19-én délelőtti társadalmi fórum keretében megvitassák a megyei civil stratégiát. Ezt a tervezetet vázolta fel *Závogyán Magdolna* kulturális referens, aki kifejezte, hogy a civil szerve-

Ezenkívül szó volt még a Békés megyei civil szektor jellemzőiről, a stratégiájának alapelveiről és elemeiről.

A tervezet bemutatása után a civil szervezetek képviselői megosztották egymással észrevételeiket, építő javaslatokat és köszönetüket fejezték ki a jelentős támogatásért.

Békés megye civil stratégiáját március 6-án fogadta el a Békés Megyei Közgyűlés (bővebben az 5. oldalon).

A civil stratégia megtekinthető a www.bekesmegye.hu honlapon, illetve a civilok.csabanet.hu weboldalon.

Kristóffyné Szász Etelka, a Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ igazgatóhelyettese

„Meg kell védeni a Békés megyében élők egészségét!” – Ki kell állni a Pándy kórházért

Tiltakozás az elvonások ellen

→ FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

A Pándy Kálmán Megyei Kórház és az egykori tüdő-kórház peres ügyéről van szó, amely (mint korábbi lapszá-munkban mi is megírtuk) a megyének adott igazat az ágyszámcsökkentés és más megszorítások ügye elleni fellépés során. A megye hárommilliárd forintos kártérítési igénnyel lépne fel.

Dr. Gosztolya Ferenc azzal próbált ez ellen érvelni, hogy túlságosan lassú az igazságszolgáltatás menete, az egészségügy eredeti állapotában már nem állítható vissza, ráadásul olyan rossz gazdasági állapotban van az ország, hogy nem kellene a megyei apparátus által kikalkulált hárommilliárdos kár helyreállítását követelni, amelyért a kórház nem is dolgozott meg. – Ez egy politikai luftballon, nem az egészségügyről szól, csakis pénzszerezés – mondta a képviselő.

Több jobboldali képviselő élesen reagált erre a felvetésre. *Tóth Imre* például úgy vélekedett, hogy az egészségügyi reformok címén bevezetett megszorítások valamennyi Békés megyei beteg érdeke elleni bűnként értelmezhetők, melynek hatására megnőtt a halálozások száma, az egész szektor a padlón hever. – Ki kell állni a kórházunkért, a megye egyetlen súlyponti kórházáért – mondta.

Domokos László, Békés Megye Képviselő-testületének elnöke még keményebben fogalmazott:

– Ha jól értem, Gosztolya Ferenc azt kéri, hogy működ-jünk együtt egy alkotmányellenesen működő rendszerben, és mivel válság van, nincs pénz, ne követeljük a minisztériumtól a javunkra ítéltnek megfelelően. Ön szerint ezért a pénzért nem dolgoztak meg a kórházi dolgozók?! Valójában erőn felül teljesítettek. Ne játsszunk az itteni emberek egészségével!

Varga Zoltán, aki kormánypárti országgyűlési képviselő egyben, úgy fogalmazott, hogy „több pénz nem lesz az egészségügyben, ez biztos. Lehet harcolni, de tudni kell, hogy a pereskedés évekig el fog tartani.”

Domokos László a vitának ezen a pontján elmondta, hogy a Pándy kórház főigazgató főorvosával és az ügyben eljáró ügyvéddel együtt az egészségügyi miniszternél járt azért, hogy próbáljanak valamiféle megegyezésre jutni.

– A két fél álláspontja igen távol állt egymástól. A Békés megyeiek a hátrányokat sorolták, míg a miniszternek az volt a véleménye, hogy még

mindig túl jól áll a kórház – vázolta a történeteket a megyegyűlés elnöke.

Javaslatára név szerinti szavazásra került sor. A határozati javaslat azt tartalmazta, hogy a testület és annak elnö-

ke felújításában legalább huszonöt-harminc év.

– Egyetértünk abban, hogy a felsorolt igények megalapozottak, de azt is tudjuk, hogy a források nem állnak széles körben a rendelkezésünkre –

dasági potenciálra, amit Románia jelenthet ennek e térségnek.

Domokos László úgy értékelte, hogy „süketek párbeszéde folyik: mi elmondjuk a panaszainkat, önök meg,

közlekedés megítélése a közvélemény körében általánosságban rossz: késik, retkes, fűtetlen, lepusztult az állomás, drága.

Nagy Mihály képviselő az előterjesztést és szóbeli beszá-

öntéseknek, de sajnálatát fejezte ki, hogy a megyében kevés olyan civil szervezet van, amely állami feladatkört is képes átvenni.

– A jelenlegi gazdasági és morális válság közepette megnő a civil szervezetek szerepe, ezért kell, hogy összekapaszkodjanak, egymás mellé álljanak a civilek és a megyei önkormányzat – vélekedett *Izsó Gábor* képviselő, kifejtve, hogy a civil szervezetek a közösségi élet színterei, ahol meg lehet élni az együvé tartozást.

Hamza Zoltán szerint a civilek a települések motorjai az oktatás, a kultúra, valamint szociális és sportterületen, a szabadidő eltöltésében és a nyugdíjasok között. Anyagi juttatásaikon felül végeznek munkát, az önkormányzatok feladatait is átvállalva.

– A munka része már rég-működik, most már pénzt kell mellé tenni. A megyei önkormányzat meghét-

ke eljár a hátrány kiegyenlítése érdekében, próbálja megvédeni a megyében élők igazát. A jobboldaliak igen szavazatával elfogadták, de igen-nel voksolt egy szabad demokrata és két szocialista is, kilencen tartózkodtak, három nem szavazat született, és volt, aki nem szavazott.

Rossz állapotban a megye útjai

Slágertéma volt a megyei közutak állapotának előterjesztése is. A képviselők egyre csak sorolták a problémáknál problémásabb megyei közutakat, melyek sürgős javításra szorulnának.

A probléma az egész megyére jellemző. Ezt támasztja alá az a felmérés is, melyet nemrégiben készítettek el. A megye hetvenöt települése közül negyvennégy nyilatkozott az utak állapotáról. Szinte kivétel nélkül mindegyikük rossznak és balesetveszélyesnek minősítette az át-kelési szakaszokat. Sürgető igényként fogalmazták meg, hogy mielőbb meg kell kezdeni az utak felújítását, korszerűsítését. Az elmaradás az országos átlaghoz képest is nagy. Lemaradásunk a közü-

reagált a felvetésekre *Virág Mihály*, a Magyar Közút Kht. megyei igazgatója, aki szerint a hatékonyabb munkát hátráltatja az is, hogy az engedélyezési eljárások rendkívül hosszúak és bonyolultak.

Nagy felzúdulást keltett, amikor az ülésen megjelent másik szakértő, a Nemzeti Infrastruktúrafejlesztő Zrt. projektvezetője, *Varga Tibor* bejelentette: a tervezett M44-es Kecskemét és Tiszakürt, valamint Kondoros és Békéscsaba közötti szakaszán leg-hamarabb 2012 második ne-gyedévében kezdődhetnek el a konkrét munkálatok.

Többen felhozták a magyar és a román hatóságok közötti egyeztetés hiányát a határ két oldalán folyó (nálunk csak eltervezett) autópálya-építések ügyében. Hiába épül autópálya a román oldalon (Arad és Temesvár között), a magyar fél két év alatt még azt sem jelezte, hogy hol volna érdemes csatlakozni erről az oldalról.

– A közutas vonal szembe-megy a határ menti települések polgármestereinek akaratával – jelentette ki Tóth Imre képviselő, utalva arra a gaz-

hogy nincs pénz és más a fontossági sorrend. Ebből nem lesz útéptítés!”

Mivel világossá vált, hogy az ülésen megjelent szakemberek nem döntéshozók, és hiába sürgetné a közgyűlés az útéptítést, illetve kérné számon rajtuk a hiányosságokat, a testület egyhangú döntéssel felfüggesztette az előterjesztés tárgyalását, és azt egy későbbi időpontban a közútfejlesztési állami cégek magasabb rangú vezetőivel kívánja folytatni.

Közlekedésszervezésből elégtelen

Hasonló sorsra jutott a Közlekedéstudományi Intézet regionális közlekedésszervezési irodájának a tevékenységről szóló előterjesztés is. Több képviselő kritikával illette a szervezet tevékenységét, melyet *Berente István* igazgató mutatott be. Legfontosabb feladatuk, hogy az évenkénti nagyobb menetrend-módosítások előtt kistérségi fogadóórákon egyeztetéseket folytatnak a településvezetőkkel és az utasokkal, hogy igényeiket felmérjék.

Dr. Nagy Béla képviselő úgy vélekedett, hogy a vonat-

molót nem tartotta élet-szerűnek, és sokak életét megnehezítő gondként felvetette, hogy Sarkadkeresztúron 21

olyan vonat nem áll meg, amely korábban megállt.

Domokos László azt javasolta, hogy e témában további tárgyalásokat folytassanak, bizottsági szinten.

Több pénz jut a civileknek

A megyegyűlés végére is fontos ügy maradt. A képviselők teljes egyetértéssel fogadták el, hogy minden korábbinál nagyobb összeggel, hetvenmillió forinttal támogatják a civil szervezeteket.

Szilágyi Menyhért képviselő a szektor helyzetét úgy értékelte, hogy a rendszerváltozás után sok civil szervezet alakult, sok alkotó energia szabadult fel a szabad légkörben, de mára ez megváltozott. A szervezetek a létükért küzdenek, és egészségtelen rivalizálás jelent meg közöttük, a „ki kit győz le” szemlélet. Elismerését fejezte ki az

szerzi az éves keretet, ez jelzi, mennyire fontos számára ez a szféra.

Pákozdai Gábor képviselő úgy vélte, hogy Békés megyének morzsák jutnak az országos milliókból, amit a jobban szervezett, több információval bíró nagyok elvisznek.

A megye most elfogadott új civil stratégiája négy kiemelt területtel foglalkozik. Az önkormányzat kötelező feladataira különít el forrásokat az egészség (életmód, egészségmegőrzés), a szociális gondoskodás (és a rászorultak ellátása), az oktatás (szakképzés és felnőttképzés), valamint a kultúra (hagyományok, értékmegőrzés) területén. Idén összesen 70 millió forintos keret áll a civilek rendelkezésére. A pénzhez pályázat útján lehet hozzájutni, ennek részleteit egy hónapon belül kidolgozzák.

Békés megyei polgármesterek harca a csökkent munkaképességűek védelmében

Kiállnak az igazukért a bajba jutott emberek

Több mint ezer csökkent munkaképességű ember törvényes foglalkoztatása ellen intézett nyílt támadást Karsai József, Battonya országgyűlési képviselője. Fodor József csanádapácai, valamint Simonka György pusztאותlakai polgármester elmondta: minden fórumot megragadnak az értelmetlen és demagóg támadás visszaverésére az emberek munkalehetőségének megóvása érdekében.

Tavaly kezdődtek a támadások. A battonyai *Karsai József* minden fórumon feljelentette a csökkent munkaképességűeket kiemelkedően foglalkoztató két települést. A vizsgálatok mindent rendben találtak, sőt a közigazgatási hivatal példaértékűnek nevezte a csanádapácai és a pusztאותlakai önkormányzat munkahelyteremtő tevékenységét.

A két település érintett munkahelyein pánikhangula-

tot okoznak a bezárással kapcsolatos rémhírek és az újabb vizsgálatok. Karsai József szocialista képviselő arra hivatkozik, hogy a teljes foglalkoztatás a múlt rendszer csökevénye, ezért küzd ellene.

Simonka György elmondta, hogy Pusztאותlakán megpróbálták Karsai József támadásait folyamatosan hártani, aki a megyében minden egyes ellenőrző szervnél feljelentette őket. Mivel ezzel Karsai József nem tudott

Simonka György

eredményt elérni, januárban a minisztériumhoz nyújtott be egy feljelentést, amelyben leírta, hogy óriásiak az aránytalanságok, és szerinte teljes foglalkoztatást nem tud egy kistépülés megvalósítani. Pusztאותlaka azonban megvalósította, a településen jelenleg nincsen munkanélkü-

liség, és az önkormányzat a legnagyobb foglalkoztató – emelte ki a polgármester.

Tolnai Péter megyei képviselő szerint a településen valós munka folyik valóságos emberekkel. A rossz anyagi körülmények között élő embereknek ez az egyetlen munkalehetőségük. Pusztאותlaka négyszázötven lelkes kis-

Tolnai Péter

település, az idősök ellátása kilencven-száz embernek ad munkát.

Fodor József hozzátette, hogy Csanádapácán már a tavalyi évben is vizsgálatokat indított el a közigazgatási hivatal a leszállékkoltak foglalkoztatása ellen, és természetesen mindent rendben találtak. Az idén is megjelentek Szombathelyről a minisztérium felkérésére, újabb vizsgálatokat indítottak el, de nem találtak semmit. A foglalkoztatottakkal együtt, ha kell, demonstrálunk is, elmegyünk Karsai képviselő úr háza elé, és felkérjük, hogy hagyja abba az emberek ellehetetlenítését – mondta el a csanádapácai polgármester.

A csökkent munkaképességűek foglalkoztatásának védelmében Békés megye önkormányzata – élén *Domokos*

László elnökkel – mindent megtesz a közeljövőben. Nem hagyja magukra a bajba jutott embereket.

Fodor József

A csanádapácai és pusztאותlakai emberek kiállnak az igazukért. Ha kell, felvonulnak Battonyára, Karsai képviselő háza elé, s ott követelik jogaik tiszteltetését.

PÁLYÁZATI KIÍRÁS

Békés Megye Szociális Közalapítványának Kuratóriuma

a megyében lévő
2000 fő alatti települések,
általános iskolás,
alsó tagozatos, hátrányos
helyzetű gyermekeket
táboroztató iskolák
és szervezetek számára
pályázatot hirdet.

A pályázat célja:

- Egyszeri anyagi támogatás
- Hátrányos helyzetű gyermekek táboroztatása

Pályázatra fordítható összeg: max. 5000 Ft/fő.

A pályázók (minimum 2 oldalon, maximum 5 oldalon) pályázatukban rögzítsék, hogy mire kívánják az elnyerhető összeget fordítani, tüntessék föl a gyermek(ek) nevét és korát. Pályázatuk végén közzöljék számlaszámukat, a számlájukat vezető pénzintézet nevét.

A pályázat benyújtásának időpontja: 2009. április 10.

A várható elbírálás ideje: 2009. április 21.

A pályázatokat kérjük az alábbi címre eljuttatni:

Békés Megye Szociális Közalapítványa, 5600 Békéscsaba, Derkovits sor 2., megyeháza, Kiss Tamásné, kuratóriumi titkár.

Felvilágosítás:

66/441-731, Kiss Tamásné

Sikeres pályázat

„TÁMASZ-TÉKA” a megyei gyermekvédelemben

Az intézményben élő gyerekek számára fontos a szabadidős programok szervezése

A Békés Megyei Szociális, Gyermekvédelmi, Rehabilitációs és Módszertani Központ a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP 5.2.5.-08/1-A Gyermekvédelmi komponens) keretén belül 20 millió forint európai uniós támogatást nyert.

Az intézmény 2008 szeptemberében nyújtotta be pályázatát a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretén belül, mely pozitív elbírálásban részesült, így 2009. január 1-jén elindulhatott a „TÁMASZ-TÉKA” elnevezésű program, melynek időtartama 24 hónap.

A kétéves programban 143 gyermek és fiatal, valamint 15 család vesz részt. A pályázat egyik fő célja a résztvevők számára olyan komplex szolgáltatás nyújtása, mely elősegíti iskolai hátrányaik csökkentését, képességeik fejlesztését. Különböző témákban 10 felzárkóztató, három tehetségsegítő, 16 önértékelő,

személyiségfejlesztő foglalkozást szerveznek, valamennyit 24 hónapon keresztül heti két órában. További cél az ellátottak és a vér szerinti szülők közötti családi kapcsolatok erősítése, melyet családi napok, valamint bentlakásos tábor szervezésével kívánnak elérni.

Nagy szükség van ezekre a programokra, hiszen Békés megye teljes gyermekvédelmi szakellátása az intézmény feladatkörébe összpontosul. Békés megyében az ellátottak száma 600 fő körül mozog, mely adat napról napra, folyamatosan változik. A kiskorúak száma átlagosan 500 fő, az utógondozói ellátásban részesülők, akik létfenntartásukat

még önállóan biztosítani nem tudják, megközelíti a 82 főt. Nevelőszülői családban 345 gyermek nevelkedik, gyermekotthonokban, lakásotthonokban 237 gyermek, illetve fiatal él. Az intézmény a kötelező feladatellátás mellett igyekszik megteremteni azokat a lehetőségeket, melyek hozzájárulnak a gyermekvédelmi szakellátásban élők eredményesebb életkezdéséhez, illetve a társadalomba való beilleszkedéshez. Lehetőségeik, kereteik korlátozottak, ezért igyekeznek mindazon lehetőségeket megtalálni, melyek révén biztosíthatók az ellátottak életminőségének javítását célzó programok.

Betelt a pohár

A színház nagy nyitász programja nemcsak előnyökkel, de árnyoldalakkal is jár. A megnövekedett nézőszám, a rengeteg esemény, a közönségforgalom többszöröződése olykor gondokat is okoz a színház vezetésének. Lassan nem telik el úgy hónap, hogy egy-egy besurranó tolvaj ne zavarná meg az alkotómunkát. Hol a színház pénztárcáit és mobiltelefonjait, hol a színház műszaki cikkei dézsmálják meg illetéktelenek. Legutóbb egy vadonatúj laptop tűnt el a színház egyik irodájából.

Ennek most véget vetettünk! A folyosókon, az aulában és a bejáratok fölé átfogó megfigyelőrendszert telepítettünk. Valamennyi mozgás rögzítve lesz, így a jövőben bármely besurranó tolvaj könnyen beazonosítható lesz. Reszkessetek betörők – el a keze(ite)kkel a színháztól!

Fesztiválmeghívások

Egy színház szakmai rangját a fesztiválokra való meghívások számából is könnyen lemérhetjük.

Általában azokat az előadásokat válogatják be, hívják meg a szakmai fórumokra, fesztiválokra, amelyek országos, esetenként nemzetközi viszonylatban is odafigyelésre méltók. A fesztiválokon a szakma krémje – írók, rendezők, kritikusok – előtt méretik meg a produkció, s csak

fesztiválokon, más színházak kiemelt produkcióival összehasonlítva mérhető le pontosan az aktuális színházi mozgások között elfoglalt helye.

Az idei évben a Békés Megyei Jókai Színház társulata, korábban sosem látott számban kapott meghívást különböző fesztiválokra.

A Disznójáték Debrecenben, a Deszka Fesztiválon vívta ki a szakma és a közönség tetszését.

A Vörös és feketét Sopronba hívták meg.

A Sóska, sültkrumpli beválogatásáról a hír most érkezett meg a színházhoz: a kolozsvári színházi fesztiválra hívják.

Egyre több fesztiválra válogató szakember látogat Békéscsabára. Legközelebb *Karsai György* klasszika-filológus, ismert és elismert színházi szakember nézi meg a Színi-tanház vizsgaelőadásait, aki az Alternatív Színházi Szemlére válogat.

Népszerű az egyiptomi kiállítás

Háromezer diák nézheti meg kedvezményesen

Az első diákcsoport a megyei önkormányzat támogatásával megtekintette az „Élet a halál után” című egyiptomi kiállítást a Munkácsy Mihály Múzeumban. Az általános iskolások Gyomaendrődről érkeztek, és háromezer Békés megyei diák közül elsőként nézhették meg kedvezményesen a tárlatot. A tanulókat Domokos László megyei elnök és dr. Szatmári Imre megyei múzeumigazgató köszöntötte. A kiállítás megtekintése mellett a diákok múzeumpedagógiai foglalkozáson is részt vehettek.

Az ókori egyiptomi halotti kultuszt bemutató tárlatot a gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola, valamint a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola 5. és 6. osztályos csoportjai tekinthették meg elsőként. A kiállítás a Munkácsy Mihály Múzeum Téglá Termében látogatható 2009. május 24-ig, és eddig az időpontig 3000 Békés megyei diák te-

kintheti meg a tárlatot, amelyhez a Békés Megyei Önkormányzat kedvezményes belépőjegyet és a Körös Volán Zrt. autóbusszaival ingyenes beutazást biztosít számukra.

Szeretnénk, hogy minél több diák láthassa ezt a nem mindennapi kiállítást, ezért is támogattuk azt, hogy 3000 diák ingyenesen beutazhas-son a kiállításra, és kedvez-

ményesen megtekinthesse az egyiptomi halotti kultuszból szóló tárlatot, mondta el Domokos László.

A megyei elnök beszéde után dr. Szatmári Imre is köszöntötte a jelenlévőket, beszédében kiemelte, hogy a jelenlévő korosztálynak a kiállítás nagy segítséget jelenthet a történelem tanulásában, hiszen képet kaphatnak az óko-

ri Egyiptom halotti kultuszának világáról, amellyel hasznosan kiegészíthetik eddig megszerzett ismereteiket.

A kiállítás a Szépművészeti Múzeum egyiptomi gyűjteményének anyagából készült, összesen 97 műtárgy mutatja be az egyiptomi emberek élethez és halálhoz való viszonyulását egy országos vándorkiállítás keretein belül.

Rendhagyó történelemórák a levéltárban

Március 17-én új program sorozat indul a Békés Megyei Levéltárban. A megyei önkormányzat szervezésében ez év folyamán 700 diák látogat el a levéltárba, hogy rendhagyó történelemóra keretében ismerkedjen a múlt forrásaival és a megye történetének legérdekesebb pillanataival.

Márciustól novemberig 14, egyenként 50 fős csoport érkezik az intézménybe. A rendezvény egyik újdonsága, hogy a megye minden településéről jelentkezhetnek a történelem iránt érdeklődő diákok. Az első alkalommal Mezőkovácsházáról, Battonyáról, Mezőhegyesről és

Végegyházáról érkeznek általános iskolai tanulók.

A diákok először egy általános levéltárismeretórán vesznek részt. A Békés Megyei Levéltár rövid bemutatását követően megismerhetik az archívum legérdekesebb dokumentumait: címeres levelet, különleges pecsétet, reformkori vármegyei jegyzőkönyveket és sok más. Az órán eredetiben látható iratok legjellemzőbb részeit projektoron nagyban mutatjuk be.

A második részben egy-egy speciális előadás hangzik el.

2009-ben öt téma közül választhattak a résztvevők:

A szabadságharc íze: az 1848/49-es forradalom és szabadságharc Békés megyében
Kalandozás a vármegye hőskorában

„Apáról fiúra”: család történet, családfakutatás
Fél évszázada történt – 1956 különös története megyénkben

„Otthonunk Békés megye” – Településeink levéltári források tükrében

A márciusban érkező csoportok az 1848/49-es forradalom iratait ismerhetik meg.

Emlékeztetőként minden diák egy szép, különleges levéltári iratokkal illusztrált jegyzetfüzetet kap ajándékba.
DR. ERDÉSZ ÁDÁM IGAZGATÓ

A Jókai Színház nagyszabású tervei között szerepel, hogy évi egy zenés produkciót a cirkusz sátorában fog bemutatni. Megkérdeztük Fekete Péter igazgatót, hol tartanak az előkészületekkel, lesz-e cirkusz sátor, s ami talán a legfontosabb, lesz-e benne zenés darab.

– Az országot elért gazdasági nehézségek ellenére tartani szeretnénk tervünket, meg akarjuk valósítani ezt az ál- munkat is. Megvan a cirkusz-

sátor, most kaptam hírt arról, hogy a Luther utcai evangélikus udvaron való sátorverésre is jó esélyünk van. Építjük a nézőteret, májusban állni fog a sátrunk.

– Miért vált szükségessé sátorban játszani?

– Egyrészt azért, mert általa kapunk egy újfajta, különleges színházi teret, mely izgalmas, új előadásmódokat tesz lehetővé számunkra. Másrészt, az újdonság ereje országosan is a figyelem középpontjába helyezheti színházunkat. Harmadrészt, a cirkusz sátorral évente felkerekedhetünk, s megmutathatjuk magunkat országszerte – természetesen, a fővárosban is.

Cirkuszsátor

– Milyen színdarabot láthatunk először a sátorban? Igaz, hogy terveik között szerepel a nézői interaktivitás felkeltése, megteremtése?

– Az István a király című rockopera bemutatását terveztük első előadásként a sátorba, saját színészeink és meghívott művészek közreműködésével. Az élőzenés bemutató jogainak megszerzése körül azonban nem várt, jelentős bonyodalmaink akadtak. A jogokat az a Zikkurat ügynökség birtokolja, amely a Társulat-produkció tulajdonosa is egyben. Az ő érdekük azt diktálja, hogy ne saját produkcióban állítsuk színpadra a darabot, hanem a Társulat-produkciót vásárol-

juk meg. Ennek ára azonban oly magas, hogy számunkra csak úgy lenne kifizethető, ha legalább hat-nyolcszorosára emeljük jegyárainkat erre a produkcióra. Ezt azonban nem tesszük, morális szempontok miatt, nem is tehetjük! Lehetséges, hogy élnünk kell a műsorváltoztatás jogával, és egy másik, nagyszabású élőzenés produkciót mutatunk be a sátorban. Erre a legjobb esélye az Aida című musicalnek van. A döntésről rövidesen tájékoztatjuk a közönséget. Interaktivitás? Igen! Mindenképpen bevonjuk a közönség vállalkozó szellemét a játékba, de csak azokat, akik igénylik, illetve vállallják ezt.

Egy perc Vikidál Gyulával

A Jókai Színházban a februári ősbemutatót követően sikerrel fut a Rab ember fia című történelmi témájú színmű. Az Apafi Mihály szerepében színpadra lépő Vikidál Gyulával Éliás Tímea beszélgetett.

– Hogyan érte a felkérés?

– Seregi Zoltán tavaly decemberben keresett meg az

ajánlatával. Apafi alakját közel éreztem magamhoz, és a békéscsabai meghívást is örömmel fogadtam, nagyon jó itt játszani.

– Zalán Tibor magára írta Apafi Mihály szerepét. Milyen hasonlóságok vannak a figura és a saját személyisége között?

– Hamar fortyanok, de nem vagyok haragtartó. Nehezen viselem a vereséget, ám ha igen, akkor végleg tudomásul veszem. Tudok túrni, és elviselem, ha valami nem úgy van, ahogy elképzeltem. Céltudatos, néha komoly vagyok, ez is mind a sajátom. Apafit a családja iránti szeretet is befolyásolja politikai döntéseiben; ez fontos és elgondolkodtató mozzanat. A megbánás és megbocsátás képessége az emberben folyamatosan, egész élete folyamán alakul...

Csavargó, a vadászsólyom

A Jókai Színház társulatában van valaki, akihez mindenki tisztelettel közelít. Hogy is lehetne másként egy vadászsólyomhoz, aki ha kell, simán leterít egy fáciánt, és csőre könnyedén üthet lyukakat az emberi kézbe is.

Nos, Csavargó középkori elődeihez hasonlóan a rakott asztal mellett kapott helyet színpadunkon, és köszöni, jól érzi magát a Jókai Színház

színpadán, ámbar nálunk az asztalról nem kaphat fel úgy falatot, mint hajdani ősei. A színészeket és a rivaldafényt – habár jobbára sapkát visel – hamar megszokta, és túlzás nélkül állíthatjuk, hogy kifejezetten tehetségesen alakítja a vadászsólymot. A társulat immár végérvényesen tagjává fogadta a szelídített vadállatot, és erről a mellékelt fotó is tanúskodik.

Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól

Ez a címe annak a bábjáték-nak, mely a Napsugár Báb-színház ősbemutatójaként kerül színpadra.

A darab alapjául szolgáló norvég népmese az ősi mesekincsben gyakran megjelenő „állatvőlegény”-motívum egyik legszebb példája: a hősnőnek nagy utat kell bejárnia, hihetetlen kalandokban kell részt vennie, hogy kiszabadíthassa szerelmét, a jegesmedve alakjában megjelenő elátkozott királyfit. Az „állatvőlegény”-mesék középpontjában általában a hősnő felnőtté válása, növé érése áll: ha sikerül leküzdenie félelmét, gyengeségét, a kezdetben félelmetesnek tűnő (és egy idősebb nő, gyakran boszorkány által elátkozott) állat a mese végére szépséges királyfivá változik.

A mese ott kezdődik, ahol más történetek véget érnek: a

hősnő házasságot köt a jegesmedvével, hogy így segítsen szegény, öreg szülein. Ám a hirtelen kötött kapcsolat csak később válhat valódi, tartalmas szerelemmé: a lánynak le kell küzdenie az elé tornyosuló mesebeli akadályokat, meg kell törnie a kedvesét sújtó átkot, hogy végül valódi alakjában ismerhesse és szerethesse meg őt. A kalandos út során életre kelő erdő, hatalmas troll és jégszívű királykisasszony hátráltatja, míg három titokzatos, sors- és mese-szövő öregasszony segíti, hogy eljuthasson kedveséhez a világvégi palotába, keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól.

Szereplők: Balázs Csongor, Csörtán Erzsébet, Czipott Gábor, Szóts Orsolya m.v., Törőcsik Eszter. **Tervező:** Korodi János. **Kivitelező:** Tóth Zsuzsa. **Rendező:** Bartal Kiss Rita.

Áprilisi játékrend

04. 17-én	14.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	nyilvános főpróba
04. 18-án	15.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	bemutató
04. 19-én	16.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	bérleten kívüli előadás
04. 20-án	10.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	bérletes előadás
04. 20-án	14.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	bérletes előadás
04. 21-én	10.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	bérletes előadás
04. 22-én	10.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	bérletes előadás
04. 22-én	14.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	bérletes előadás
04. 23-án	10.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	bérletes előadás
04. 27-én	10.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	bérletes előadás
04. 28-án	10.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	bérletes előadás
04. 29-én	10.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	bérletes előadás
05. 04-én	10.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	bérletes előadás
05. 05-én	10.00	Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól	bérletes előadás

Csabai festő bemutatkozása

Szeverényi Mihály festőművész és Farkas Zoltán megyei elnök

Március 6-án Szeverényi Mihály békés csabai festőművész „Abalakok” című kiállítása nyílt meg a megyeháza aulájában. Farkas Zoltán megyei alelnök megnyitó beszédében örömet fejezte ki, hogy olyan művészekkel találkozhatnak a megyeháza aulájában, akik itt élnek közöttünk, részesei mindennapjainknak. A tárlat címére is utalva elhangzott, hogy Szeverényi Mihály sajátos, egyedi szemszögből nyit ablakot a világra. A kiállítás március 31-ig tekinthető meg.

Áprilisi rendezvények

Április 3–8. Húsvéti játszóház

Mezőhegyes, József Attila Általános Művelődési Központ

Információ: József Attila Általános Művelődési Központ, tel.: 68/466-103, gepoty@gmail.com, www.mezohelyes.hu

Április 4., Országos Gyermekbábo Találkozó Békés megyei döntője

Orosháza, Petőfi Művelődési Központ

Információ: Békés Megyei Tudásház és Könyvtár – kulturális iroda, 66/527-660, http://kultura.bmk.hu/

Április 4., Országos Weöres Sándor Színjátszó Találkozó Békés megyei döntője, Orosháza

Információ: Petőfi Kulturális Kht., 5900 Orosháza, Kossuth u. 1., szervezes@pmk.oroashaza.hu, tel.: 68/411-048, www.pmk.oroashaza.hu

Április 9. – május 24., „Dzsungelek, romvárosok, indiánok” Kutasi Kovács Lajos és az indiánok világa

Orosháza, Szántó Kovács János Múzeum

Információ: Szántó Kovács János Múzeum, tel.: 68/412-853, szkm@szkm.hu; www.szkm.hu

Április 10., Tojásfaállítás Németvároson

Gyula, Németváros

Információ: Német Kisebbségi Önkormányzat, Mittag Mónika tel.: 20/823-0829

Április 11–12., Gyula-nap és húsvét

A kultúra magyar városainak találkozója és konferencia a kulturális turizmus éve kapcsán

Gyula, a város több pontján

Információ: Gyulai Kulturális és Rendezvényszervező Nonprofit Kft., Szabó Ferencné, tel.: 66/463-544, e-mail: erkelmuvhazgyula@t-online.hu, www.muvhazgyula.hu

Április 12., Húsvéti koncert

Tótkomlós, J. G. Tajovsky Művelődési Központ

Információ: J. G. Tajovsky Művelődési Központ, tel.: 68/462-976, muvhaz@totkomlos.hu, www.totkomlos.hu

Április 12., II. Gyulai Horgásztalálkozó

Gyula, Csónakázó (Várkert)

Információ: Gyula Város Önkormányzata, Kneifel Irén, tel.: 30/915-4677, e-mail: horgaszatircsivel@gmail.com

Április 16–30., „Békés megye élő népművészete”

Több településen, több helyszínen

Információ: Békés Megyei Népművészeti Egyesület, 5600 Békéscsaba, Orosházi út 32., tel.: 66/442-122, info@bmne.hu

Április 17–19., X. Nemzetközi Kisüsti Pálinkafesztivál, Kiállítás és Vásár, benne a XVI. Magyar Országos Pálinka- és Nemzetközi Gyümölcspárlatverseny, VIII. Böllér Nap, Gyula, Várkert

Információ: Lovász Reklámiroda, Lovász Sándor, tel.: 66/642-910, e-mail: lovaszreklam@t-online.hu, www.palinkafesztival.hu

Április 18., Tavaszköszöntő sportnap

Orosháza-Gyopárosfürdő, Gyopár Club Sportcentrum

Információ: Orosháza-Gyopárosfürdőért Idegenforgalmi Egyesület, 30/870-4677, nagyut@mail.globonet.hu

Április 18., Keletre a Naptól, nyugatra a Holdtól

Békéscsaba, Békés Megyei Jókai Színház

Információ: Békés Megyei Jókai Színház, 5600 Békéscsaba, Andrássy út 1., tel.: 66/519-559, www.jokaiszinhas.hu

Április 20–25., II. Doboz Tavaszi Fesztivál

Doboz, a település több pontján

Információ: Doboz Község Polgármesteri Hivatala és Kulich Gyula Művelődési Ház, 5624 Doboz Hunyadi u. 1., Hidvégi Julianna, tel.: 66/268-299, muvelodesihaz@doboz.hu, www.doboz.hu

Április 23., Városalapítási hangverseny

Orosháza, evangélikus templom

Információ: Orosházi Fúvószenekari Egyesület, tel.: 20/313-1105, e-mail: info@ofze.hu, www.ofze.hu

Április 24–26., Szent György-nap

Mezőhegyes, József Attila Általános Művelődési Központ

Információ: József Attila Általános Művelődési Központ, tel.: 68/466-103, gepoty@gmail.com, www.mezohelyes.hu

Április 23–26., Városalapítási ünnepségsorozat

Orosháza, több helyszínen

Információ: Petőfi Kulturális Kht.; 68/412-065, e-mail: szervezes@pmk.oroashaza.hu, www.pmk.oroashaza.hu

Április 25., VI. Gyomaendrődi Tudományos Néprajzi Konferencia és Kiállítás

Gyomaendrőd, Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény

Információ: Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény, 5502 Gyomaendrőd, Selyem út 18-20. Szonda István 70/635-3345

Április 25., Szőlőföldünk Békés megye

Megyei Minősítő Fesztivál, gála

Szarvas, Vajda Péter Művelődési Központ

Információ: Békés Megyei Tudásház és Könyvtár – kulturális iroda, tel.: 66/527-660, http://kultura.bmk.hu/

Április 26., Búcsú és kirakodóvásár

Mezőhegyes, polgármesteri hivatal

Információ: Mezőhegyes, polgármesteri hivatal, tel.: 68/466-001, szentmihalyi.ferenc@mezohegyes.hu, www.mezohelyes.hu

Április 30. – május 1., XIII. Sárréti Könnyűzenei Fesztivál, VII. Pörkölt- és Gulyásfőző-verseny

Szeghalom, Tildy u. és városi sporttelep

Információ: Művelődési, Sport- és Szabadidő Központ, tel.: 66/371-542, e-mail: mk-szeghalom@freemail.sulinet.hu

Április 30. – május 1., Családi majális

Sarkad, Penny-parkoló, Anti úti sportpálya, Éden-tó

Információ: Sarkad Város Önkormányzata, 5720 Sarkad, Kossuth u. 27., tel.: +36-66/375-633, varoshaza@sarkad.hu, www.sarkad.hu

Április 30. – július 30., Corvin Tükör – A kultusz évszázadai

Békéscsaba, Munkácsy Mihály Múzeum

Információ: Munkácsy Mihály Múzeum, Koszecz Andrea. 5600 Békéscsaba, Széchenyi utca 9., tel.: 66/ 328-040, mmm@bmmi.hu, http://www.munkacsy.hu